

De nye oppgraderte kravene til Svanemerket har kommet!

NTNU, Trondheim 22.mai 2023, av Stine Elise Aarøe og Pernille Skrettingland

I mars 2023 kom de nye kravene til svanemerkede boliger. I den sammenheng har en katalogbolig blitt omprosjektert for å kunne oppfylle de nye kravene, samt for å finne ut hvor mye det koster å bygge mer miljøvennlig.

Miljømerking innebærer en ekstern vurdering av miljøprestasjonen til et produkt, en virksomhet eller en bygning med formål om å fremme bærekraftig utvikling og redusere miljøbelastningen.

DET OFFISIELLE MILJØMERKET I NORDEN

Svanemerket er mest kjent for sine miljømerkede produkter som man finner i hyllene på matbutikken. Logoet til Svanemerket er anerkjent av hele 93% av den nordiske befolkningen. Det som er mindre kjent, er at de også har miljømerkede bygg.

Siden 2005 har det blitt bygd svanemerkede boliger i Norden. Per nå er det Sverige som står for den største andelen, men man har sett en økende interesse for bruk av sertifiseringen i Norge også.

Svanemerket stiller både poengkrav(P) og obligatoriske krav(O) innen tema som: materialer, energibehov og inneklima. Kravene er tilpasset ulike land og bygningstyper.

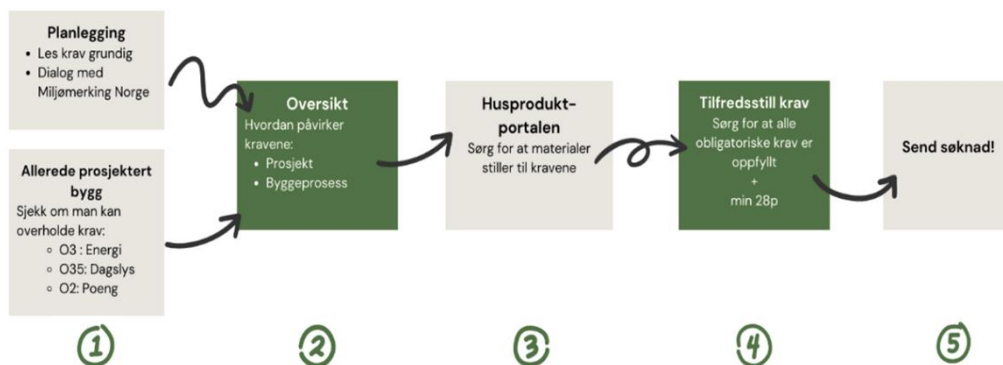
Illustrasjon: katalogboligen Dråpen, Norgeshus.

For å kunne miljømerke boligen i Norge må man oppfylle minimum 28 av 64 mulige valgbare poeng, i tillegg til de obligatoriske kravene.

HUSLEVERANDØREN NORGESHUS

Norgeshus er opptatt av miljøet, og har vært sertifisert med miljøfyrtårn siden 2009. Nå ønsker de også å se på muligheten for å iverksette miljøsertifisering av boligene deres, og vil fokusere på Svanemerket. Da dette miljømerket er mest kjent, mener de at flere vil være interessert i å sertifisere boligen sin.

SVANEMERKET

Kilde: Bacheloroppgave 2023-31, NTNU

NYTTIGE FUNN FØR TILTAK

Flere av kravene var allerede oppnådd før omprosjektering av katalogboligen, Dråpen. Dette tyder på at TEK17 allerede stiller gode krav til byggeteknikk og at byggebransjen har fått et øye for bærekraftige løsninger. Hele 17 poeng er oppnådd med opprinnelig prosjektering.

Energieffektive hvitevarer og armaturer, enkelte miljømerkede produkter, samt smartstyring av strømforbruk er noen av kravene som allerede var oppnådd. 60% av Dråpens materialer, som det stilles krav til, er godkjent.

HOVEDFUNN VED OMPROSJKETERING

Da kravene er omfattende og avhenger av hverandre, er det valgt å kun prioritere deler av disse i rapporten. Hovedfokuset er å oppnå poengkravene.

Ved analyse av kravene kommer det fram at svanemerkede bygg har et lavt energibehov og miljøvennlige produkter. Videre er det minimalt med helse- og miljøskadelige kjemikalier, samt god ventilasjon, noe som fører til et godt innneklima. I tillegg vil tiltakene føre til redusert klimagassutslipp, effektiv ressursbruk og verne om biologisk mangfold.

Boligens netto energibehov ble redusert med 16,1 kWh/m² per år, for å tilfredsstille krav om 15% reduksjon i forhold til TEK17. I rapporten beskrives ulike tiltak for hvordan denne reduksjonen kan oppnås. Det konkluderes med at den opprinnelige veggtykkelsen ikke kan beholdes. Det kreves minst 50 mm mer isolasjon i veggen. Videre må vinduene skiftes ut. Leverandør for vinduer opplyser at Dråpens vinduer kan skiftes fra U-verdi 0,8 til 0,2 for en prisøkning på 2,8%.

Total merkostnad av utvalgte tiltak ble beregnet til underkant av 200 000kr. Største andelen her er derimot holdbart trevirke utendørs, som står for omtrent 170 000kr. Ved å heller prioritere andre kategorier i poengkravet P19, og benytte ubehandlet trevirke, vil denne merkostnaden kunne reduseres betraktelig. Ikke alle kravene ble derimot undersøkt, og det står igjen 4 poeng for å oppnå minimumskravet til antall poeng.

Miljøvennlige løsninger er ikke alltid dyrere enn tradisjonelle, og noen tiltak er allerede oppfylt ved kravene som stilles i TEK17

Det er en krevende prosess å svanemerke en allerede prosjektert bolig. For å redusere tidsbruk og kostnader er det sentralt å inkludere Svanemerket så tidlig som mulig i prosjektfasen. Slik kan man unngå komplikasjoner, samt få hjelp og rådgøring dersom utfordringer skulle oppstå underveis.

VEIEN VIDERE

Med tanke klimaendringene, og at Norge har forpliktet seg til å redusere klimagassutslippene med 55% innen 2030, er det sentralt at byggebransjen tar sin del. Miljømerking av boliger er et viktig tiltak. Videre kreves det strengere, nasjonale retningslinjer og forskrifter knyttet til miljø og bærekraft. Dette bør tas hensyn til ved utforming av den neste versjonen av byggteknisk forskrift, TEK.